

Par MERS-CoV infekciju un ieteikumiem infekciju kontrolei

Publicēts: 20.04.2020.

08.07.2013, 00:00

Slimību profilakses un kontroles centrs (turpmāk – SPKC) jau iepriekš Jūs informēja (28.11.2012.Vēstule Nr. 8-5/1864 „Par jaunu koronavīrusu”) par jaunā koronavīrusa izraisītas smagas akūtās respiratorās infekcijas konstatēšanu Saūda Arābijā un ar to saistīto risku ceļotājiem, veselības aprūpes darbiniekiem un sabiedrībai kopumā.

Nosūtām Jums aktualizētu Pasaules Veselības organizācijas (PVO) informāciju par jauna koronavīrusa (MERS-CoV) izplatību un ieteikumus infekciju kontroles pasākumu ieviešanai.

Kopš 2012.gada septembra līdz 25.06.2013. PVO ticis ziņots par 71 laboratoriski apstiprinātu MERS-CoV infekcijas gadījumu, t.sk. par 39 nāves gadījumiem. Gadījumi konstatēti Tuvajos Austrumos - Jordānijā, Saūda Arābijā, Apvienotajos Arābu Emirātos (AAE) un Katarā. Eiropā (Francijā, Vācijā, Apvienotajā Karalistē un Itālijā) un Ziemeļāfrikā (Tunisijā) atklāti galvenokārt investie gadījumi. Ir konstatēti infekcijas sekundāras transmisijas gadījumi ģimenes locekļu, ārstniecības iestāžu darbinieku un apmeklētāju vidū.

Atgādinām, ka saskaņā ar PVO rekomendācijām MERS-CoV gadījuma atklāšanas nolūkā laboratoriskā testēšana jāveic

- personai ar akūtu respiratoru infekciju, kurai var būt drudzis ($\geq 38^{\circ}\text{C}$) un klepus;

UN

- aizdomas par plaušu parenhīmas slimību (piemērām, pneimonija vai Akūta Respiratora Distresa Sindroms - ARDS), pamatojoties uz klīniskiem un radioloģiskiem pierādījumiem;

UN

- ceļojums vai pastāvīga dzīves vieta tādā teritorijā, no kuras nesen ziņots par MERS-CoV infekcijas izplatīšanos vai kur transmisija varētu būt iespējama*;

UN

- nav pierādīta cita infekcijas vai etioloģija, ieskaitot sadzīvē iegūtās pneimonijas klīniskos kritērijus saskaņā ar vietējām vadlīnijām.

* MERS-CoV skartās valstis Tuvajos Austrumos - Jordānija, Saūda Arābija, Apvienotie Arābu Emirāti (AAE) un Katara (uz 26.06.2013.)

Ieteikumi infekciju kontrolei.

Vislielākais MERS-CoV transmisijas risks veselības aprūpes iestādēs ir saistīts ar vispārīgo piesardzības pasākumu neievērošanu vai to ievērošanas trūkumiem elpceļu infekciju profilaksē un kontrolē pirms MERS-CoV infekcijas apstiprināšanas.

Eiropas Komisijas Veselības drošības komitejas un Agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas (EWRS) koordinātoru ieteikumu kopsavilkums:

- vienmēr jāpiemēro vispārējie piesardzības pasākumi (roku higiēna un individuālo aizsardzības līdzekļu (IAL) izmantošana), lai

izvairītos no tieša kontakta ar pacientu asinīm, bojātas ādas, ķermeņa šķidrumiem un izdalījumiem, tostarp elpceļu sekrētiem);

- tās personas, kuras pēdējo 14 dienu laikā apmeklējušas iepriekš minētās MERS-CoV infekcijas skartās teritorijas vai kuras ir bijušas saskarē ar šādām personām pēdējo 14 dienu laikā un kuras vēršas ārstniecības iestādēs ar akūtas elpceļu infekcijas simptomiem (ARI), vajadzētu nodalīt no citiem pacientiem uzgaidāmajās telpās un stacionāra nodaļās. Šīm un visām citām personām, kuras ir kontaktā, tostarp apmeklētājiem un veselības aprūpes darbiniekiem, jālieto vienreizējās lietošanas ķirurģiskās vai medicīniskās maskas;
- veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem jārikojas aktīvi, ātri un jāturpina atbilstošās diagnostikas procedūras un infekciju kontroles pasākumi tajos gadījumos, ja pacients ar ARI simptomiem atbilst iepriekšminētai MERS-CoV gadījuma definīcijai;
- potenciālo vai apstiprināto MERS-CoV gadījumu stacionēšanas laikā, pacientu ieteicams ievietot speciāli aprīkotā atsevišķā palātā ar negatīvu gaisa spiedienu. Ja tas nav iespējams, tad jāizmanto atsevišķa palāta ar sanitāro mezglu, turklāt nedrīkst izmantot pozitīvā gaisa spiediena telpas;
- veselības aprūpes personālam, kas aprūpē pacientus MERS-CoV apstiprinātos vai aizdomu gadījumos, nepieciešams:
  - lietot individuālos aizsardzības līdzekļus aizsardzībai pret pilienu pārnesanas patogēniem (piegulošs FFP2 vai FFP3 respirators, virsvalks, cimdi).
  - veikt pašnovērošanu agrīnai slimības simptomu atpazīšanai.
- ārstniecības iestādēs jāievēro PVO 2013.gada 6.maija pagaidu vadlīnijas par infekcijas profilaksi un kontroli saistībā ar aizdomīgu vai apstiprinātu jaunu koronavīrusa (nCoV) infekcijas gadījumu, jo minētajās vadlīnijās ir sniegtas detalizētākas norādes par infekcijas kontroles aspektiem: http://www.who.int/csr/disease/coronavirus_infections/IPCnCoVguidance_06May13.pdf
- ir jā saglabā saraksti par visiem tiem ārstniecības iestādes darbiniekiem, kuri bijuši saskarē ar apstiprinātajiem MERS-CoV gadījumiem, un šie darbinieki 14 dienas pēc pēdējās kontakta ar apstiprinātu gadījumu jānovēro, pievēršot uzmanību elpošanas simptomiem. Viņiem jācenšas veikt testēšanu, bet saslimšanas gadījumā viņiem jāapzinās pašizolācijas nepieciešamība;
- īpaši aizsardzības pasākumi jānodrošina tajos gadījumos, ja manipulācijās var veidoties aerosoli - biežāk tās ir manipulācijas ar elpceļiem, piemēram, elpceļu atsūkšana, trahejas intubācija, bronhu skalošana, respiratoru izmantošana. Cilvēku skaits telpā šādu procedūru veikšanas laikā būtu jāierobežo līdz minimumam un visiem klātesošiem jālieto:
  - labi pieguloši FFP3 respiratori;
  - cieši pieguloši acu aizsardzības līdzekļi;
  - cimdi un necaurļaidīgi virsvalki ar garām piedurknēm.
- visi paraugi, kas ņemti laboratoriskai izmeklēšanai būtu jāuzskata par potenciāli infekcioziem, un veselības aprūpes darbiniekiem, kas vāc vai transportē klīniskos paraugus, vajadzētu stingri ievērot vispārējos piesardzības pasākumus, lai mazinātu iespēju tieši vai netieši saskarties ar patogēniem. Pasaules Veselības organizācijas „Atgādinājums par vispārējiem piesardzības pasākumiem veselības aprūpē” ir pieejams šeit:

http://www.who.int/csr/resources/publications/EPR_AM2_E7.pdf

- laboratorijām ir jāievēro norādījumi, kas minēti šajos divos dokumentos:

1) Eiropas Standartizācijas komiteja: CWA15793 Biorisku vadība laboratorijās, 2011.g.:

<http://www.cen.eu/CEN/sectors/technicalcommitteesworkshops/workshops/Pages/ws31.aspx>

2) Pasaules Veselības organizācija: jauns koronavīruss: pagaidu ieteikumi bioriska vadībai laboratorijās (2013.gada 19.februāris):

http://www.who.int/csr/disease/coronavirus_infections/NovelCoronavirus_InterimRecommendationsLaboratoryBiorisk_190213/en/index.html

- pacientu ar MERS-CoV inficētspējas ilgums joprojām nav zināms. Smagi slimie pacienti vīrusu var izplatīt ilgāku laiku un vīrusu

noteikšanas testi varētu palīdzēt lēmuma pieņemšanai par to, kad pārtraukt papildu piesardzības pasākumus hospitalizētiem pacientiem;

Lai koordinētu nepieciešamos pasākumus un nodrošinātu ziņošanu PVO un EWRS, lūdzam, par katru aizdomīgu MERS-CoV gadījumu ziņot Slimību profilakses un kontroles centra Infekcijas slimību profilakses un pretepidēmijas pasākumu nodaļai (diennakts tālrunis: 67271738).

Lai saņemtu informāciju par paraugu laboratorisko testēšanu uz MERS-CoV, lūdzam sazināties ar SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas” stacionāra „Latvijas infektoloģijas centrs” nacionālās mikrobioloģijas references laboratorijas speciālistiem <https://www.aslimnica.lv/lv/content/nacionala-mikrobiologijas-references-laboratorija>.

Lūdzam iepazīties SPKC mājaslapā ar aktuālu informāciju par MERS-CoV izraisītu smagu respiratoru infekciju un ieteikumiem ceļotājiem: www.spkc.gov.lv.

<https://www.spkc.gov.lv/lv/par-mers-cov-infekciju-un-ieteikumiem-infekciju-kontrolei>